

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra českého jazyka a literatury

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Komparace filmové adaptace a knihy Bílá Masajka
od Corinne Hofmann

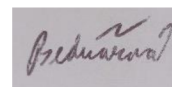
Alena Bednářová

Olomouc 2024

Mgr. Milan Mašát, Ph.D., MBA

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Komparace filmové adaptace a knihy Bílá Masajka od Corinne Hofmann vypracovala samostatně. Veškeré použité zdroje jsou uvedené v seznamu literatury.

Olomouc, 18. 4. 2024

Alena Bednářová

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat vedoucímu Mgr. Milanovi Mašátovi, Ph.D., MBA za poskytnutí cenných rad při tvorbě této bakalářské práce.

Anotace

Jméno a příjmení:	Alena Bednářová
Katedra:	Katedra českého jazyka a literatury
Vedoucí práce:	Mgr. Milan Mašát, Ph.D., MBA
Rok obhajoby:	2024

Název práce:	Komparace filmové adaptace a knihy <i>Bílá Masajka</i> od Corinne Hofmann
Název v angličtině:	Comparison of the film adaptation and the book <i>Bílá Masajka</i> by Corinne Hofmann
Zvolený typ práce:	Přehledová práce
Anotace práce:	Bakalářská práce se zaměřuje na srovnání filmové adaptace a knihy <i>Bílá Masajka</i> od Corinne Hofmann. V první části uvádíme informace týkající se vztahu mezi románem a filmem. Poté následuje kapitola o filmové adaptaci literární předlohy. Dále předkládáme údaje o knižní předloze <i>Bílá Masajka</i> a filmové adaptaci této knihy. V poslední části práce sledujeme hlavní změny a rozdíly, které se vyskytují v postupném sledu událostí. Také se zabýváme porovnáním hlavních a vedlejších postav.
Klíčová slova:	román a film, filmová adaptace literárního díla, kniha <i>Bílá Masajka</i> , literární předloha, filmová adaptace, komparace
Anotace v angličtině:	The bachelor's thesis focuses on a comparison of the film adaptation and the book <i>Bílá Masajka</i> by Corinne Hofmann. In the first part, we present information regarding the relationship between the novel and the film. This is followed by a chapter on the film adaptation based on the book. Additional insights are provided on both the book <i>Bílá Masajka</i> and its film version. In the final part of the thesis, we observe the main changes and differences in the chronological sequence of events. We also discuss the comparison of main and secondary characters.
Klíčová slova v angličtině:	novel and film, film adaptation of a literary work, book <i>Bílá Masajka</i> , literary draft, film adaptation, comparison
Přílohy vázané v práci:	0
Rozsah práce:	44 stran
Jazyk práce:	čeština

Obsah

Úvod	6
1. Román a film	8
2. Filmová adaptace literárního díla	9
3. Kniha Bílá Masajka	11
3.1 Titul	12
3.2 Téma a motiv	13
3.3 Prostředí	15
3.4 Postavy.....	16
3.4.1 Hlavní postavy	17
3.4.2 Vedlejší postavy	19
3.5 Jazykové prostředky	21
4. Filmová adaptace knihy Bílá Masajka	23
4.1 Režisérka filmu	23
4.2 Prostředí ve filmu	23
4.3 Herecké obsazení	24
4.3.1 Hlavní role	25
4.3.2 Vedlejší role	26
5. Komparace knižní předlohy a filmové adaptace	29
5.1 Hlavní rozdíly	29
5.2 Komparace postav	30
5.3 Komparace děje	31
5.3.1 Vynechané části knihy ve filmové adaptaci	35
5.3.2 Provedené změny ve filmové adaptaci	39
Závěr.....	40
Slovníček cizích slov	41
Seznam literatury	42

Úvod

Cílem této bakalářské práce je porovnání knižní předlohy knihy *Bílá Masajka* s vlastní filmovou adaptací. Dalším cílem je posoudit, zda filmová adaptace zachovává postupný sled událostí literárního díla. Budeme zkoumat a analyzovat případné změny v průběhu adaptace, v příběhu a ve vývoji postav. Dále budeme sledovat jaké změny režisér při interpretaci provedl a z jakého důvodu tak bylo učiněno.

Téma bakalářské práce jsem zvolila především ze dvou hlavních důvodů. Prvním důvodem bylo, že jsem již dříve knihu s názvem *Bílá Masajka* četla a zaujalo mě její zpracování, ale také život a trápení, které autorka v průběhu čtyř let strávených v africké buši prožila. Obdivuji její odhodlání a sílu se všeho známého vzdát a za svou velkou láskou odletět třeba i na druhý konec světa a tam začít žít v naprosto neznámém prostředí, v jiné kultuře s odlišnými zvyky a tradicemi.

Druhým důvodem výběru tématu byla zajímavá masajská kultura, která je celkem podrobně popsána v knize. Masajové mají poněkud odlišné tradice. Například každý masajský válečník má před uzavřením manželstvím svou přítelkyni, které kupuje ozdoby. Tuto přítelkyni si však nemůže vzít za manželku, ale mohou se milovat pouze do dne před válečnickovou svatbou s jinou ženou. Rodiče pak dívku prodají jinému muži. Válečník tedy má možnost uzavřít manželství s více jak jednou ženou. Muž poté předpokládá, že jeho manželka s ním bude mít dítě. Při těhotenství spolu však nesmí mít pohlavní styk. Kdyby k tomu došlo, dítě by mohlo mít ucpaný nos. Dítě se po narození stává majetkem otce a jeho rodiny a z toho důvodu si s ním ženy bez dovolení otce nemohou dělat co chtějí. Vždy musí souhlasit otec. Zaráží mě však to, že muži z kmene Samburu mnohdy upřednostňují zvíře před nějakou osobou, která potřebuje pomoci. Lketinga v knize šel raději najít ztracené kozy, než aby pomohl zavézt právě rodící ženu do nemocnice.

Zajímavý je i intimní vztah mezi Samburským mužem a ženou. Masajové se s ženou nelíbají. Ústa jsou určena pouze k přijímání potravin. Zároveň by se muž nikdy nedotkl ženy od pasu dolů. Platí to i naopak. Žena se navíc nemůže dotknout ani mužských vlasů a obličeje. Toto je jen malý výčet toho, co mě při čtení příběhu zaujalo.

Bakalářská práce je rozdělena do pěti větších kapitol: Román a film, Filmová adaptace literárního díla, Kniha *Bílá Masajka*, Filmová adaptace *Bílé Masajky* a Komparace knižní předlohy a filmové adaptace. Budeme sledovat především hlavní rozdíly mezi knihou a filmem.

Zaměříme se na charakteristiku hlavních i vedlejších postav, na znázorněné prostředí ve filmu a popsané prostředí v knize. Dále se budeme soustředit na chronologii textu a události po sobě jdoucí, na jazykové prostředky a na to, zda filmové zpracování *Bílé Masajky* odpovídá knižní předloze. Tyto rozdíly dále rozepíšeme v kapitole Komparace knižní předlohy a filmové adaptace.

1. Román a film

Film vytvořil svou nejsilnější vazbu především s literaturou, konkrétně s románem, ve srovnání s ostatními uměleckými disciplínami jako je třeba malířství, hudba nebo divadlo. (Monaco, 2004)

Monaco (2004, s. 41) uvádí, že „Filmy i romány vyprávějí dlouhé příběhy s množstvím podrobností a dělají to z perspektivy vypravěče, který mezi příběh a pozorovatele často vkládá značný stupeň ironie. Cokoli se dá říci slovy v románu, může zhruba být zobrazeno nebo řečeno ve filmu.“

Román spadá do kategorie velkých epických literárních žánrů, ve kterém se objevuje větší počet postav v různých společenských situacích a společenském prostředí. Plní zejména estetickou a poznávací funkci. (Všetička, 2002) Film v kontrastu s románem „představuje vizuální médium, v němž základní stavební jednotka významu je opět vizuální, říkáme mu záběr.“ (Foster, 2016, s. 70-71)

V rámci studia sémiotiky, což je vědní obor zabývající se znakovými systémy, se mezi filmem a literaturou zkoumají vzájemné vztahy v širším kulturním kontextu. Dochází zde k různým interakcím. Film je vnímán jako klíčový prvek audiovizuální kultury, který ve 20. století převzal vedení nad dříve dominantní verbální kulturou. Tato změna přispěla k posílení společenského vnímání a formování kolektivní paměti. Film z pohledu sémiologie spojuje podobně jako divadlo verbální a neverbální prvky v podobě obrazu a akce. (Mravcová, 1990)

Film si vybírá různorodé náměty románů a odráží je jako zrcadlo do určité podoby. Je zdrojem zábavy především svou schopností pobavit. Zároveň navozuje určitou představu skutečnosti. (Drvota, 1994)

Na rozdíl od románu se film potýká s řadou omezení. Nejvýraznější z nich je omezenost v délce a rozsahu zpracovaného příběhu. Film je zpracováván v reálném čase a je omezený svou délkou trvání. Naproti tomu román umožňuje autorovi neomezenou svobodu v psaní příběhu a může být tak dlouhý, jak autor románu sám chce. Dalším důležitým bodem je, že film nemůže zachytit celistvost románové předlohy v čase. Při adaptaci románu do filmového scénáře dochází ke zjednodušení a vynechávání detailů, které jsou v písemné formě popsány. Průměrný scénář obvykle obsahuje okolo 125-150 stran, zatímco průměrný román může být až třikrát rozsáhlejší. (Monaco, 2004)

2. Filmová adaptace literárního díla

Příběhy, které film vypráví, jsou převzaté z jiných děl a nejsou nově vymyšlené. Podobně jako parodie má filmová adaptace zjevný vztah k předcházejícím, již dříve napsaným, textům. Adaptace tento vztah oznamují na začátku či na konci filmu v titulcích. (Hutcheon, 2012)

V předchozím odstavci je použito slovo adaptace, které můžeme charakterizovat jako „umělecké dílo, které bylo přepracováno do nové podoby, formy, respektive proces tohoto přepracování.“ (slovník cizích slov)

Motivace k natáčení filmových adaptací mnohdy pramení z ekonomických důvodů. Hollywoodský průmysl se opírá o adaptace literárních děl, které si mezi lidmi získalo čtenářskou oblibu, a je tedy zřejmé, že po natočení budou mít adaptace velkou sledovanost a v důsledku toho budou mít autoři vysoké finanční zisky. Zatímco nejprodávější kniha může oslovit miliony čtenářů a úspěšná divadelní hra na Broadwayi může přilákat až osm milionů návštěvníků, filmové a televizní adaptace mají potenciál dosáhnout k daleko širšímu publiku s mnohonásobně více diváky. (Hutcheon, 2012)

Ne vždy se filmařům povede ztvárnit literární předlohu tak, jak by bylo vhodné. Toto riziko natočení filmové adaptace spočívá tedy spíše ze strany filmařů. Na rozdíl od literárního díla, které zůstává nedotčeno a zachovává si svou hodnotu bez ohledu na to, jak zvládnou filmaři adaptovat literární dílo. Snaha o adaptaci literárního díla bývá často vnímána jako odvážný, někdy až troufalý krok, který mnohdy končí neúspěchem. To se týká nejen filmového průmyslu v dřívějších letech, ale také profesionální kinematografie dnešní doby. (Mravcová, 1990)

Podle Fostera (2016) se nacházíme v době, kdy adaptace filmů zažívají svůj zlatý věk. Tento výrok můžeme chápat jako období vzniku mnoha výborných filmů, které nevznikají v žádné jiné době. Vychází z poznatku, že v roce 2016 bylo sedm z osmi filmů nominovaných na Oscara v kategorii Nejlepší film založeno na literárních předlohách.

Při převodu literárního díla do filmové adaptace se z románů může vytrácet mnoho podstatných věcí. Bez úpravy filmové adaptace a vynechání mnohdy i zásadních pasáží v literární předloze se však leckdy neobejdeme. Není uskutečnitelné vměstnat román, který je často dlouhý až pět set stran, do filmu trvajících pouze hodinu a půl. To je často nereálné. Důležitá je tady spíše kvalita samotného filmového zpracování. (Foster, 2016)

Dalším významným bodem při adaptaci je pojem konkretizace. Při čtení jakékoliv prózy si v mysli každý z nás představuje určitý obraz toho, co nám autor v textu sděluje. Tvoříme si určitou představu o vystupujících postavách, popisovaném prostředí a všelijakých detailech. Jednotlivá „slova navozují představu, zatímco filmový obraz ukazuje smyslově konkrétní realitu.“ (Mravcová, 1990, s. 10) Tato konkretizace nám ukazuje značný problém při následném adaptování literárního díla. Po zhlédnutí filmové adaptace již dříve čteného literárního díla můžeme ztratit jisté představy, které jsme si o tomto díle utvořili při jeho prvním čtení a nahradí je tak konkrétní obraz, který není nutný si v myšlenkách představovat, ale máme ho naservírované přímo před sebou v podobě obrazu. V tomto případě se ochudíme o zážitek, který může pramenit ze čtení samotného literárního díla.

Pro zdárné dokončení filmové adaptace je „vyžadováno zvláštní zacházení s každým románem, jinak řečeno: potřebuje svou osobitou magickou směs režiséra, producenta, kameramana a herců. Pokud se kdekoli v tomto řetězci vyskytne slabý článek, film je odsouzen k nezdaru.“ (Foster, 2016, s. 239)

3. Kniha Bílá Masajka

Literární dílo *Bílá Masajka* (v originálu *Die weisse Massai*) je autobiografický román z pera švýcarské spisovatelky Corinne Hofmann. Tento román byl poprvé vydán nakladatelstvím A 1 Verlag GmbH v Mnichově v Německu v roce 1998. Kniha byla přeložena do více jak šestnácti jazyků a celkově se prodalo přes čtyři miliony výtisků po celém světě. V České republice si příběh získal také značnou popularitu a prodalo se kolem dvaceti tisíc kusů. (fbd.cz) Autorka tuto knihu věnovala své dceři Napirai.

Mocná (2004, s. 28) charakterizuje autobiografii jako „formu biografické prózy, v níž životopisec je současně hrdinou svého díla“, a román jako „dlouhé fiktivní vypravování v próze; nejuniverzálnější žánr novodobé epiky, zaměřený na čtenáře, jenž se v něm uplatňuje také jako téma a hledisko.“

Podle Franze K. Stanzela (1972) rozeznáváme s ohledem na vztah autora a románového díla tři základní typy románů: autorský román, kde autor působí jako pozorovatel děje; román postav, jenž není prezentován skrze vyprávění, ale spíše zprostředkovává obsah myslí postav; a ich-román, kde vypravěč nejen že pozoruje děj, ale je rovněž aktivně zapojen do světa, který popisuje. Kniha *Bílá Masajka* spadá do kategorie ich-románu, kde je příběh psán z pohledu hlavní hrdinky Corinne.

Dále můžeme román rozlišit podle jejich tematiky a podle autorova specifického postoje a přístupu k románovému dílu. Podle autorova postoje vymezujeme román se zaměřením na humor, sentimentalitu či na výchovný charakter. Z hlediska tematiky rozdělujeme román například na román historický, dobrodružný, vědeckofantastický, psychologický, romantický či životopisný, který bývá označován za románovou biografii. (Petrů, 2000) Autorka Corinne Hofmann se stává hlavní hrdinkou svého vlastního díla, jedná se tedy o autobiografický román.

Kniha *Bílá Masajka* se dále skládá z neočíslovaných kapitol, které jsou pojmenované jedním slovem či slovním spojením, které předznamenávají obsah jednotlivých kapitol. Např. Příjezd do Keni, Shledání, Landrover, Samburská svatba, Napirai, Útěk a další. Vyskytuje se zde chronologická kompozice textu. Děj se odehrává v přítomném čase ve východní části Afriky v zemi zvané Keňa v letech 1987-1990. Hlavní protagonistka cestuje přes velkou část Keni – přes Mombasu, Maralal, Nairobi až do Barsaloi.

Poslední stránky knihy jsou doplněny o čtyři dopisy adresované Lketingovi, Jamesovi, páteru Giulianovi a Sofii. V těchto dopisech autorka uvádí, jaké důvody ji vedly k tomu, aby se rozhodla opustit tuto zemi a už nikdy se do Keni nevrátit. Přes veškeré zkušenosti, které si zde prožila, je ochotna nadále finančně podporovat svého muže. Žít s ním už nedokáže, jelikož jejich světy jsou až příliš rozdílné. Dále v dopisech udává rady a prosí Jamese se Sofií, ať pomohou Lketingovi vyřešit všechny potřebné záležitosti s obchodem a autem.

Knihy *Bílá Masajka* má další čtyři pokračování (databazeknih.cz):

1. *Zpátky z Afriky* (2005)
2. *Shledání v Barsaloi* (2006)
3. *Afrika, má láska* (2012)
4. *Dívka se žirafím krkem* (2017)

V této bakalářské práci se však budeme zabývat pouze prvním dílem ze série knih *Bílá Masajka* a v praktické části následně srovnávat tuto knižní předlohu s její filmovou adaptací.

3.1 Titul

Titul (z lat. *titulus* = nápis, návěstí) v literatuře představuje název díla. Jeho hlavní úlohou je dílo identifikovat a poskytnout čtenáři vstupní informaci o díle, přičemž zkušenější, a především vzdělanější čtenáři jsou schopni tuto základní informaci vyčíst pouze z autora jména. Titul knihy nejen označuje samotné dílo a poskytuje důležité sdělení, ale také nabízí určitý klíč k pochopení obsahu celého literárního díla. (Všetička, 2002)

Důležitou roli při rozdělení literárních titulů hraje obzvláště tematické a stylistické hledisko. Peterka (2007) rozděluje tituly knih do čtyř hlavních skupin na tematické, které přímo odkazují na téma díla; obrazné nebo také metaforické; žánrové specifikující žánr díla a aluzivní, které jsou založené na různých souvislostech.

K dalším variantám rozdělení titulů patří: dějové označující událost, temporální označující časový úsek, lokalizační označující místo děje, objektové označující konkrétní předmět, esejistické označující například problém, gnómické vyjadřující myšlenku, která připomíná přísloví, replikové mající formu přímé řeči, bipolární označující rozpor nebo vztah, citátové a metatextové odkazující k jinému konkrétnímu literárnímu dílu, mytizované, které odkazují k mytologii a mystifikační, jehož skutečný význam se nám ukáže

až při četbě samotného díla. Poslední variantou titulu je titul protagonistický, který se vztahuje k postavám v knize. (Peterka, 2007)

A právě protagonistický titul má kniha s názvem *Bílá Masajka*. Protagonistický název se může týkat jednotlivce či skupiny postav, a přitom označuje jméno hrdiny, jeho poslání, funkci či postavení ve společnosti. (Všetička, 2002) Titul *Bílá Masajka* se vztahuje k hlavní postavě knihy Corinne Hofmann, která je označována za bílou Masajku, jelikož se rozhodla žít s masajským válečníkem a mezi masajskými lidmi z kmene Samburu, kteří pochází z Afriky a jsou tmavé pleti, tedy negroidní rasy. Naproti tomu je Corinne Hofmann bílé pleti, europoidní rasy, a proto přídatné jméno „bílá“ – „bílá Masajka“.

Klasifikace titulů podle gramatických vlastností se dělí na tituly jednoslovné, souslovné a větné. V případě, že chce autor naznačit obsah literárního díla, zvolí si nejspíše souslovný titul. V opačném případě může jako titul díla stačit pouze titul jednoslovný. (Petrů, 2000)

Na zadní straně přebalu knihy najdeme podstatné informace, které udávají rozsáhlejší vstupní údaje o obsahu příběhu, než který sděluje název knihy. Přesto titul nadále zůstává nejdůležitějším vstupním údajem odrážejícím autentickou podstatu díla a záměr autora. (Petrů, 2000) Text na zadní straně přebalu knihy *Bílá Masajka* zní: „Toto je vyprávění o čtyřech letech, které jsem strávila v keňské buši. Tehdy jsem uposlechla naléhavé volání největší lásky svého života a prožila si ráj i peklo na zemi. Z lásky se stal můj největší boj o přežití! Zažila jsem nikdy nekončící dobrodružství, které mě přivedlo až na pokraj fyzických a duševních sil. Byl to boj, který jsem se svou dcerou Napirai nakonec přece jen vyhrála.“ (Hofmann, 2015)

3.2 Téma a motiv

Touha po pestrosti a změně má dopad na témata literárních děl. Originální témata přitahují pozornost ze strany publika. Přesto však existuje řada témat, které jsou neměnná a často používaná a spojená s lidskou existencí. Jedná se například o základní mezilidské vztahy, lásku, touhu, smutek a přírodu. (Peterka, 2007)

Pojem téma literárního díla můžeme podle Všetičky (2002, s. 349) charakterizovat jako „obsahovou a myšlenkovou stránku uměleckého díla v její obecné podobě“ a jako „abstraktní představu o námětu, záměru a smyslu díla, kdy je téma bezprostředně součástí uměleckého textu a je do něj vepsáno.“

Dalším klíčovým literárním pojmem se stává motiv (lat. *movere* = hýbat). „Jedná se o základní dynamickou složkou díla, který považujeme za nejjednodušší stavební složku literárního díla a která zároveň vytváří epickou dějovost nebo lyrické napětí.“ (Petrů, 2000, s. 102)

Peterka (2007) dělí motivy do dvou kategorií podle obsahu a podle pozice. Motivы podle obsahu se dělí na dějové (dynamické), které přinášejí změnu stavu; motivы popisné (statické), charakterizační, reflexní, přírodní a intimní. Motivы podle pozice jsou dominantní (klíčové), vedlejší a návratné.

Motivы se dále shlukují do tematických celků, které vytváří již zmíněné téma díla. Toto téma představuje základ pro celé dílo a je označováno jako hlavní téma charakterizující obsah díla. V rámci hlavního tématu jsou dále rozvíjena dílčí témata, jež hlavní téma dále specifikují a doplňují. Mezi významná dílčí témata patří: 1. témata postav, která utváří vnější motivы, jejich povahu, způsob chování, myšlenky či city; 2. témata prostředí, které formuje motiv okolního světa z geografického a sociálního hlediska. (Petrů, 2000)

Hlavním tématem knihy *Bílá Masajka* by mohl být i podtitul knihy, který zní: „Sen o velké lásce se změnil v boj o přežití.“ Téma by bylo velice obecné, ale můžeme z něho vyčíst, že značí příběh o lásce, kterou doprovází překážky. Dalším tématem by mohl být život v keňské buši, přechod z luxusu do chudoby či úplná změna života. Corinne Hofmann totiž spolu se svým přítelem Markem přijíždí do Keni, kde poslední den jejich dovolené zahlédne na přepravní lodi masajského válečníka a na první pohled se do něj zamiluje. Je okouzlena jeho vzhledem a chováním. K tomuto muži jménem Lketinga pocítí neskutečnou lásku a rozhodne se opustit svého dosavadního přítele Marka a přestěhovat se do Keni. V této zemi, ve které není Corinne přizpůsobena žít, na ni číhá mnoho nástrah a překážek, které je odhodlaná překonat a naučit se žít plně odříznutá od civilizace v buši v obydlí zvaném mañata. Z luxusu jejího předchozího života ve Švýcarsku přešla do života v chudobě, kdy těmto lidem stačí pouze místo na spaní a k snědku kozy a mléko. I přes všechny překážky se pokouší přizpůsobit životu Samburců a spolu se svým mužem Lketingou žít šťastný život.

Najdeme zde motivы jako láska a vztahy, kulturní rozdíly, věrnost, překonání všech překážek, přizpůsobení se novému prostředí a také hledání vlastní identity.

3.3 Prostředí

„Prostor je prostředí, v němž se odehrává děj literárního díla. Prostor je širší pojem na rozdíl od místa děje, představuje v podstatě vztah mezi jednotlivými místy děje, vztah většinou znásobený a umocněný. Prostor literárního uměleckého díla může mít několikerou podobu – konstantní, kontrastní, konvergentní, migrační, uzavřenou nebo otevřenou.“ (Všetička, 2002, s. 290)

Kniha *Bílá Masajka* má především migrační a kontrastní podobu prostoru. Migrační pojetí prostoru je zřejmý v přesunech hlavní hrdinky Corinne mezi Švýcarskem, její rodnou zemí, a Afrikou. Corinne nezůstává pouze na jednom místě, ale hodně času tráví cestováním po Keni. Kontrastní podoba prostoru zvýrazňuje rozdíly mezi evropským způsobem života a způsobem života masajské kultury v Keni. Tento kontrast je znát především v kulturních a sociálních rozdílech, ale také v každodenním způsobu života a vnímání určitých hodnot.

Prostředí slouží jako kulisa pro vyprávěné příběhy a jsou zároveň místem jednání postav. Často se v příběhu, i když může jít pouze o příběh vymyšlený, odkazuje na skutečná místa, která lze identifikovat na mapě. Taková místa bývají pojmenována podle skutečných zemí, oblastí, měst a vesnic, ulic nebo dalších míst a jsou tak protikladem k místům vytvořených čistě z fantazie spisovatele. (Peterka, 2007)

Literární díla mohou být situována v jednom specifickém prostředí (například v určité zemi a městě), nebo naopak mohou být umístěna na zcela rozdílných místech. (Peterka, 2007) Příběh *Bílé Masajky* se odehrává ve východoafrické buši v zemi zvané Keňa v období čtyř let a začíná dovolenou Corinne a jejího přítele Marca na pobřeží moře v turistickém resortu. Po dvou dnech pobytu v moderním hotelu Africa-Sea-Lodge, který je vystavěný v africkém stylu do malých kruhových domků, se vydají autobusem na cestu do města Mombasa, kde můžete potkat na zemi na krabicích nebo na novinách spící bezdomovce.

Na popud Marca spolu navštíví safari v Massai-Mara, kde je zobrazen první vhled do života necivilizovaných obyvatel, kteří žijí v chýších zvaných maňaty. Okolí jejich obydlí je pokryto bahnitým marastem a plné kravských lejn. Dále zavítají do tančírny pod širým nebem Bush-Bady-Disco, která je přístupná jak turistům, tak místním domorodcům. Jistým Masajem jsou oba pozváni k jeho přítelkyni Priscille hlouběji do buše. Lesem a houštím se potulují další zvířata. Například opice, které jsou nebojácné a čas od času přejdou přes cestu, aniž by jim vadila přítomnost lidí. U Priscilly mají možnost nahlédnout do místního příbytku, které je postaveno z kamenů a spojené červeným jílem se střechem ze slámy. Zajímavé je i postavení

toalety, která se nachází mimo vesnici ve výšce zhruba dva metry nad zemí, kam vede chatrný žebřík. Je ohraničená spletenými palmovými listy s dvěma prkny na podlaze s dírou uprostřed.

Corinne má možnost navštívit místo odkud Priscilla pochází. Obydlí je tady větší než ve vesničce u Mombasy mající až tři místnosti, ale je tu více nepořádku. Prostředí je špinavé od sazí z ohně, kolem plno drůbeže, štěňat a koček.

Corinne se dále dostává ve společnosti Jutty do města Nairobi, které je mnohem hektičtější a hlučnější než Mombasa a kde můžete na ulicích často narazit na mrzáky a žebráky nebo dokonce na prostitutky. Poté cestuje do Nyahururu a dále do Maralal a keňskou buší až do Barsaloi. Tyto cesty podstoupí autobusem, který je mnohdy v katastrofálním stavu: s vykukujícími péry ze sedaček a s okny bez skel. Celková vzdálenost z pobřeží do Maralal činí kolem 1400 km ujetých autobusem za dva dny.

Cestu z Maralal do Barsaloi tvoří hustý prales s obrovskými stromy s dlouhými liánami, kterými není vidět na více než na dva metry před sebe. Na cestě jsou vyjeté koleje od pneumatik aut. Místy je cesta přehrazená velkými kameny, které je nutno odstranit a až poté je možné pokračovat v jízdě. Cestou můžeme potkat různé druhy zvířat, jako je buvol, zebra, opice a slon a také maňaty a děti se stádem koz a krav.

Lketingovo obydlí v Barsaloi je chráněno vysokým trnitým roštím. Vně se nachází několik jednoduchých maňat a přímo uprostřed je postavena ohrada pro zvířata. Kousek od obydlí stojí misie, kterou obývají páteři Giuliano a Roberto. Součástí je i nedaleká řeka, ze které místní obyvatelé získávají vodu.

Corinne se spolu s Lketingou dostává k jezeru Baringo, kde nakupují benzín, kterého je v Maralal nedostatek. Dále navštěvují obydlí Lketingova staršího bratra v Sitedi, které je znečištěno kravskými lejny.

3.4 Postavy

Literární postava je centrálním bodem, okolo kterého se literární dílo točí. V poezii se obvykle objevuje pouze jedna postava, známá jako lyrický subjekt. Oproti tomu v epických dílech a dramatech je nutná přítomností více postav, prostřednictvím kterých se rozvíjí děj literárních děl. (Hrabák, 1973)

Literární postava je dle Všetěčky (2002, s. 285) charakterizována jako „fiktivní, objektivizovaný subjekt v epickém a dramatickém díle. Spolu s dějem představuje jejich nejzávažnější složku.“ Postavy v *Bílé Masajce* se zakládají na skutečně žijících osobách.

Postavy můžeme podle jejich postavení a důležitosti v příběhu rozlišit na hlavní a vedlejší. Dále rozlišujeme postavy podle etické funkce na kladné a záporné; podle vztahu k realitě na fiktivní a historické; podle poměru k ději na plošné a plastické, nebo na konstantní a vývojové; podle konstelace (interakce) a podle reprezentativnosti (symbolickém významu). (Peterka, 2007)

V literárním díle je žádoucí každou postavu určitým způsobem charakterizovat a odlišit ji tak od dalších postav. Literární postava může být charakterizována specifickým jménem, které například udává podobu či vlastnost dané postavy. Literární díla však vyžadují podrobnější charakteristiku, která může být buď explicitní, nebo implicitní. Explicitní neboli přímou charakteristiku najdeme v podobě autorské řeči a řeči jiné postavy. Implicitní neboli nepřímá charakteristika naopak vyplývá z jednání samotné postavy. (Hrabák, 1973)

V následujících dvou podkapitolách jsou postavy z knihy *Bílá Masajka* rozděleny na hlavní a vedlejší a podrobněji charakterizovány.

3.4.1 Hlavní postavy

Corinne Hofmann

Hlavní představitelka knihy. Sama bílá Masajka. Sedmadvacetiletá Corinne pochází ze Švýcarska, kde také vlastní second hand butik se svatebními šaty. Na dovolené v Keni se na první pohled zamiluje do masajského válečníka. Opustí svého dosavadního přítele Marka a odstěhuje se od něj. Nechá mu však většinu jejich společných věcí a k tomu její dvě kočky, které si do Keni nebude moci vzít. Corinne se po půl roce vzdá svého pohodlného života ve Švýcarsku a vydá se za Lketingou do keňské buše. Zpočátku existuje mezi Corinne a Lketingou jazyková bariéra, jelikož lidé zde neumí mluvit moc dobře anglicky a ani Corinne na tom prve není nejlépe. Z toho důvodu brala od své kamarádky a současně bratrovi přítelkyně hodiny anglického jazyka.

Corinne je odhodlaná žena, která se před ničím nezastaví. V případě hledání Lketingy po keňských vězeních se při počátečních neúspěších nevzdává a je rozhodnutá ho za každé

situace najít. Její přítel Marco reaguje na tuto situaci slovy: „Jsi blázen, ale máš strašně silnou vůli. Když si něco umaneš, tak nepřestaneš, dokud toho nedosáhneš.“ (Hofmann, 1998, s. 22)

Corinne je svému muži Lketingovi věrná. I přes jeho občasnou nedůvěru se s ním snaží vycházet. Postupně začne vykonávat prospěšnou činnost pro místní obyvatele, která těmto lidem má zpříjemnit jejich dosavadní život. Zařídí si zde malý obchod s potravinami a s nejnnutnějšími potřebami. Aby mohla pohodlně převážet zboží a jezdit do vzdálenějšího města, koupí si auto s pohonem na všechna čtyři kola, landrover, který slouží také pro přepravu lidí, kteří jsou Corinne za tuto službu velice vděční.

Lketinga Leparmorijo

Druhá hlavní postava v knize. Jedná se o vysokého masajského válečníka, který působí exotickým dojmem. Je oblečen v krátké červené bederní roušce zvané kanga. Hlavu mu zdobí barevné korálky s velkým perleťovým knoflíkem uprostřed čela. V uších má bílé slonovinové náušnice a přes hrud' zavěšené dlouhé řetězy z korálků. Na obou zápěstích nosí náramky. Jeho dlouhé vlasy obarvené na červeno mu v copánkách splývají přes celá záda. Obličej i hrud' má pomalovanou různými znaky. Na nohou má sandály ze starých pneumatik. Jeho chůze se vyznačuje zejména ladností a lehkostí. V porovnání s Corinne se dokáže pohybovat velice potichu.

V Mombase u pobřeží prodává ručně vyrobené ozdoby, kterými si vydělá alespoň nějaké peníze. Lketinga jinak bydlí ve vesnici Barsaloi, která je vzdálená od Mombasy několik hodin cesty autobusem.

Jeho dorozumívání se s Corinne prostřednictvím anglického jazyka je zpočátku těžké. Umí pouze pár základních slov a frází. Přesto se spolu snaží komunikovat posunky a mimikou obličje. Lketinga neumí číst ani psát.

Lketinga chápe některé rozdíly mezi jeho kulturou a tou v Evropě. Corinne by správně měla být obřezána v den jejich svatby, ale Lketinga pochopí, že taková tradice ve Švýcarsku neexistuje a Corinne obřizku v žádném případě podstoupit nehodlá. Lketinga ji podpoří a všem oznámí, že bělošky jsou obřezány už jako děti. Tím ji uchrání a akceptuje její rozhodnutí.

Ze Lketingových negativních vlastností je vyzdvihnuta právě žárlivost. Při každé příležitosti podezřívá Corinne z nevěry. Na konci knihy dokonce tvrdí, že Napirai ani není jeho vlastní dcera, ale že ji Corinne zplodila s někým jiným. Pronesená věta: „Corinno, proč všichni

poznat, že to dítě není tvoje?“ (Hofmann, 2015, s. 326), je pro Corinne poslední kapka, díky které se rozhodne Lketingu nadobro opustit a vrátit se do Švýcarska spolu se svým dítětem.

3.4.2 Vedlejší postavy

Marco

Corinnin přítel, se kterým hlavní hrdinka přiletěla na dovolenou do Keni, kde také poprvé potkala Lketingu. Marco ve městě Mombasa ohroží sebe i Corinne při pokusu o koupi marihuany. V očích Corinne se jedná o veselého a slušného muže.

Marco se s Corinne seznámil při zařizování jejího butiku v Bielu, kdy byla potřeba jeho pomoc coby truhláře. Po půl roce jejich vztahu se k sobě nastěhovali. Podle místních lidí působili jako ideální pár, i přes to, že neměli děti a svatbu také nechystali. Tohle byl jeden z důvodů, proč mezi nimi často docházelo k hádkám. Marco chtěl totiž děti i svatbu, ale Corinne se zabývala především svou prací a na další věci nespěchala.

Priscilla

Lketingova známá mající mohutnější postavu s velkým poprsím. Priscilla žije na pobřeží už deset let, a proto umí velmi dobře anglicky. Má pět dětí, o které se stará její matka nebo bratr. Ona od nich žije odstříhnutá z toho důvodu, aby si prodejem ozdob vydělala nějaké peníze a mohla jim je poslat. Z hotelu u pobřeží to do jejího příbytku trvá téměř půl hodiny cesty pěšky lesem. Priscilla obývá jeden z pěti kruhových domků, které jsou postavené z kamenů a ohozené červeným jílem. Střecha je pokrytá slámou.

Priscilla se stala Corinninou přítelkyní, která jí povídá o životě Masajů a jejich kultuře, ale také ji varuje před svatbou s Afričanem. V době, kdy je Corinne ve Švýcarsku si mezi sebou posílají dopisy. Při další Corinně návštěvě v Keni jí a Lketingovi přenechá svůj příbytek a odstěhuje se ke kamarádce.

Jutta

Žena pocházející z Německa, která bydlí ve stejné vesničce jako Priscilla. Jutta pracuje v turistickém kempu a občas si na pobřeží přivydělává kreslením karikatur. Takovým způsobem se živí už pět let. Mluví velmi dobře svahilsky a je plná energie.

Jutta Corinne také předává cenné rady do života v Keni. Co dělat, jak se chovat a co v žádném případě nedělat. Pomůže Corinne hledat Lketingu a doprovází ji až do Maralal.

Mama

Jménem Mama je označována Lketingova matka. Jedná se o mohutnou černošku s úplně oholenou hlavou. Krk a uši má ozdobené různobarevnými kruhy z korálků. Chodí s odhalenými prsy a dlouhou špinavou sukni. Jako matka má právo udělit Corinne a Lketingovi požehnání. Má na starosti tříletou Sagunu, svou vnučku.

James

Šestnáctiletý bratr Lketingy, který skvěle ovládá anglický jazyk. Ve Lketingově rodině je jediný, kdo chodí do školy. Ve svém volném čase mezi školou dělá Corinne společnost. Jako dosud neobřezaný kluk nesmí do maňaty válečníka, a proto se musí najíst někde jinde.

páter Roberto a Giuliano

Jedná se o misionáře, kteří častokrát pomohou Corinne. Například při úschově benzínu. Páter Giuliano jí často radí a doporučuje, že pokud bude někdy nemocná, bylo by vhodné, kdyby se jela vyléčit do Švýcarska a nezůstávala tady, nebo aby při jízdě landroverem u sebe měla alespoň jeden pár náhradních pneumatik.

Saguna

Lketingova tříletá neteř a dcera Lketingova staršího bratra. Stará se o ni Mama, Sagunina babička, jelikož jejich kultura bere první narozenou dívku od nejstaršího syna jako druh pomoci ve stáří. Saguna tedy patří babičce. Má o pět let staršího bratra.

I přesto, že má Saguna pouze tři roky, zvládá si malým nožikem odřezávat kousky masa z ugrilované nohy kozy.

Další vedlejší postavy

V knize se objevuje mnoho dalších vedlejších postav, které jsou nedílnou součástí příběhu. Sourozenci Erik, Sabina a Mark. **Erik** je Corinnin bratr, který po půlročním návratu Corinne do Švýcarska jede spolu s ní a s jeho přítelkyní **Jelly** na dovolenou do Keni. Je dost skeptický, co se týče vztahu mezi Corinne a Lketingou. Nedokáže si představit, že by jeho sestra žila v Keni napořád. **Sabina** je Corinnina mladší sestra, která za ní přijede na dovolenou a **Mark** je Corinnin starší bratr.

Na začátku příběhu se objevuje **Edy**, který je Lketingovým kamarádem mluvícím dobře anglicky. Corinne mu pomůže hledat Lketingu, který se v důsledku útoku na pomlouvající protivníky, dostane do vězení. Objevuje se zde i Němka **Ursula**, která pomůže Lketingovi zařídit cestovní pas a zároveň Corinne varuje před životem s africkým mužem. Dále zde najdeme postavu jménem **Tom**. Jde o bývalého samburského válečníka, který Corinne pomůže najít Lketingu a dopravit ji do Barsaloi.

Dále zde najdeme například postavu jménem **Jomo**, který je přítelem Lketingy. Jedná se o staršího muže mluvícího anglicky. Součástí příběhu je i postava jménem **Anna**, která je manželkou vesnického policisty pomáhající Corinne s vedením obchodu, a běloška jménem **Sofia**, která se spolu se svým přítelem přestěhovala do města Maralal a otěhotní téměř ve stejnou dobu, jako Corinne. Taktéž se stane její blízkou kamarádkou.

Dále se v příběhu objevuje **Napirai**, dcera Corinne a Lketingy, která se narodí v nemocnici nedaleko Barsaloi.

3.5 Jazykové prostředky

„Základním nositelem sémantické i estetické informace literárního díla je jeho jazyk, který u každého autora nabývá jistých specifických vlastností určených jeho stylem.“ (Petrů, 2000, s. 107)

Autorka napsala knihu *Bílá Masajka* velice poutavým způsobem, který vás okamžitě vtáhne do děje. Její způsob je vyprávěcí a události popisuje chronologicky. V knize se toho děje

opravdu hodně a mnohdy jsou některé části popisovány příliš dopodrobna či opakovaně. Jindy má příběh velice rychlý spád, jelikož autorka se zaměřuje zejména na události, které se odehrávají v Keni, a proto například do jedné stránkové kapitoly zahrnuje celý půlrok strávený ve Švýcarsku a poté se opět více soustředí na zážitky z keňského prostředí. Určité části v textu urychluje vložení uběhnutého času. Například: „po osmi hodinách jízdy“; „uběhly celé tři hodiny“.

V knize je využíván především spisovný jazyk doplněný o řadu cizích slov. V přímé řeči jsou použita anglická slova či věty, jako například: *hello; no problem; come come; hello, friends; yes, yes; go, go in* a další. Dále zde najdeme slova: *medicinman, vehikl, nablind, land-cruiser, bakšiš, disctrict-chief, lori, eintopf, mandaci* a *rastaman*. V textu knihy se dále opakovaně objevuje mnoho dalších cizích slov ve svahilském jazyce, jsou to například slova: *féra, likoni féra, matatu, rungu, mañata, mcungu, Enkai, pole pole, ugali, miraa* a další. Všechna tyto cizí slova jsou v textu zvýrazněna kurzívou.

V knize *Bílá Masajka* je hojně využívána především řeč nepřímá, kterou uvedu v pár příkladech: „Když jsem se Priscilly ptala, jestli ví, kdy přijde, jen se usmála.“ (Hofmann, 1998, s. 36) nebo „Sofia si postěžovala, že od té doby, co je těhotná, si jí skoro nevšímá.“ (Hofmann, 1998, s. 198)

Do textu jsou zakomponované i občasné dialogy probíhající mezi postavami příběhu. Tyto dialogy jsou v podobě přímé řeči, která je v případě dorozumívání se anglickým jazykem vyznačena kurzívou. V opačném případě je text napsán základním písmem.

4. Filmová adaptace knihy *Bílá Masajka*

Filmová verze románu *Bílá Masajka* měla v Německu svou premiéru v září roku 2005. V České republice byla uvedena o rok později, roku 2006. Film v délce sto třiceti dvou minut patří do žánrové kategorie romantické drama. Titulek na začátku snímku uvádí, že se film zakládá na skutečné události. (kviff.com)

4.1 Režisérka filmu

Režie filmu se ujala německá filmová režisérka **Hermine Huntgeburth**. Narodila se 13. listopadu 1957 v Paderbornu v Německu, kde vyrůstala v katolické lékařské rodině spolu s dalšími devíti sourozenci. Studovala na Vysoké škole výtvarných umění v Hamburku. V roce 1983 obdržela stipendium od Německé akademické výměnné služby a začala studovat v Sydney v Austrálii. Od svých studentských let pracovala u filmu jako kameramanka a technička. Také psala scénáře a asistovala v divadelní režii. V roce 1991 natočila celovečerní film s názvem *V kruhu blízkých*, za který získala German Film Award pro nejlepšího mladého režiséra. (Perić, 2013)

Hermine v současné době žije s manželem a dcerou v Hamburku. Zároveň vyučuje na Mezinárodní filmové škole v Kolíně nad Rýnem. Dále je členkou Německé filmové akademie a od roku 2006 je též součástí Svobodné akademie umění v Hamburku. (Perić, 2013)

4.2 Prostředí ve filmu

Při sledování filmu není možné sledovat nic jiného než to, co kamera zvolila za naše centrum pozornosti. V reálném životě či jako publikum na divadelním představení jsme svědky všeho, co se odehrává kolem. Naproti tomu kamera omezuje naše vnímání pouze na konkrétní obraz, který nám ukáže. Vybírá podněty, které nám zobrazí, odhalí či naopak schová do pozadí. (Foster, 2016)

Filmová adaptace knihy *Bílá Masajka* je natočená přímo v keňském prostředí. Carola se spolu se svým přítelem Stefanem vypraví do Keni na pobřeží moře na čtrnáctidenní dovolenou. Společně tráví čas na pláži u moře. Poslední den navštíví město Mombasa, která je vyobrazena se spoustou místních obyvatel procházejících se po ulicích i na trzích s jídlem a oblečením. Jelikož jsou europoidní rasy, jsou středem pozornosti černošských obyvatel.

Jak děj postupuje dále a Carola se na letišti odděluje od svého přítele Stefana, dostáváme se spolu s Carolou do města Nairobi. Kamera zachycuje mnoho vedle sebe zaparkovaných autobusů, které slouží k přepravě převážně místních obyvatel mezi vzdálenějšími městy. Na střeše každého autobusu jsou naskládány zavazadla cestujících. Ve městě jsou dále zobrazení procházející obyvatelé.

Filmaři si dali záležet na zachycení krás keňské krajiny. Carola cestuje třináct hodin autobusem po pusté prašné cestě místy lemované zelenými stromy. Cesty jsou většinou prázdné, ale tu a tam potkávají místní obyvatele se stádem koz, mávajících děti, velbloudy nebo člověka vedoucí jízdní kolo. Carola se v Maralal dostává k jediné obyvatelce z Evropy k ženě jménem Elisabeth, která jí popisuje životní prostředí Samburců. V Barsaloi, v místě, kde bydlí Lemalian, najdeme dle jejích slov „jen prach a samé bodláky. Samburci obývají chatrče, které v jeden den postaví, ale hned druhý den zničí.“

Carola spolu s Lemalianem podstoupí náročnou cestu z Maralal do Barsaloi. Prochází rozlehlou krajinou plnou zeleně až přes namáhavý výstup vysokými skalami. Můžeme zde pozorovat změnu prostředí při přechodu ze zalidněného města hlouběji do opuštěnější části země pouze s pár obyvateli. V buši nenajdeme jiného bílého člověka než samotnou Carolu a místního pátera Bernarda.

Při příchodu do vesnice v Barsaloi a do Lemalianova domova pozorujeme krajinu se suchým porostem a stromy jen s pár listy. Vesničku obývá plno lidí černošské etniky oblečených do převážně červené barvy a ověšených různými korálkovými ozdobami. Celé obyvatelné místo je odděleno od okolní přírody mohutnou trnitou ohradou chránící před hrozbou zvenčí od všelijakých nebezpečných zvířat. Lidé obývají nízké příbytky, kterým se říká maňaty. Spolu s nimi žijí v ohradě stáda koz a krávy, které jsou jejich cenným majetkem.

4.3 Herecké obsazení

V níže uvedených podkapitolách jsou postavy rozděleny na hlavní a vedlejší role a blíže charakterizovány.

4.3.1 Hlavní role

Carola Lehmann (Corinne Hofmann)

Hlavní role se ujala německá herečka **Nina Hossová**, která ztvárnila sedmadvacetiletou Švýcarku Corinne. Ve filmu ji najdeme pod jménem Carola Lehmann. Tato dívka se poslední den dovolené v Keni bezhlavě zamiluje do vysokého masajského válečníka Lemaliana Mamuteli, se kterým se rozhodne zůstat a opustit tak svého dosavadního přítele Stefana, kterého nechá odletět do Švýcarska samotného. Poté, co zjistí, že Lemalian odešel domů do Barsaloi, se za ním okamžitě vydává bez ohledu na to, zda o ni stojí také on. Nepřipouští si, že by ho nenašla a už vůbec ne, co by dělala, kdyby se tak opravdu stalo. Žije pouze tady a teď a nepřemýšlí co by kdyby. Je odhodlaná za každou cenu najít svou velkou životní lásku.

Jejich shledání si Carola rozhodně představovala jinak. Lemalian se nechová úplně podle jejích představ, protože muži v Keni žijí jiným životem a pokud s ním Carola chce zůstat, musí se přizpůsobit. Zprvu je z jeho počínání zarmoucená, ale Lemaliana miluje, a to ji donutí s ním zůstat a vypravit se do jeho domova v Barsaloi.

Role manželky masajského válečníka je pro Carolu zpočátku těžkým úkolem. Lemalian je často pryč a ona tak musí trávit čas sama v přítomnosti dalších Samburských žen. Postupně se spřátelí s páterem Bernardem, který jí často radí, co má dělat a podporuje ji i přes jeho počáteční nesouhlas. V Barsaloi si také zřizuje vlastní obchod s potravinami a s nejnужnějšími potřebami pro život místních obyvatel.

Carola je velice trpělivá žena a pokud jí něco hned nejde nebo se něco nepovede tak vytrvá, dokud toho nedosáhne.

Její kamarádkou se stane běloška jménem Elisabeth, která jí pomáhá a ve všem podporuje. Spolu s páterem Bernardem jsou to široko daleko jediní obyvatelé europoidní rasy.

Lemalian Mamutelil (Lketinga Leparmorijo)

Role Lemaliana se ujal západoafrický herec Jean Jacques Ido, přezdívaný též **Jacky Ido**. Ztvárňuje vysokého masajského válečníka Lketingu, ve filmu pod jménem Lemalian. Carola ho učí, jak se lidé v Evropě milují a dotýkají. Lemalian na takové zacházení zprvu není zvyklý, ale kvůli ní se snaží a později se mu takové jednání líbí. Dokonce si je jistý, že po jejich takto prožité noci zplodili dítě.

Lemalian je ale také zbrklý člověk a nechá se lehce vyprovokovat. Na popud ostatních spolucestujících se rozhodne řídit Carolino nově zakoupené auto, i když žádné motorové vozidlo ještě nikdy v životě řídit nemohl. Myslí si, že když to zvládne Carola, tak on to zvládne přece také. Ze zbrklosti však auto nabourá a poté se diví, že na něj Carola křičí, což by si jako žena Samburce rozhodně dovolit neměla.

Jedná se o velice žárlivého muže, který Carolu podezřívá z nevěry a také z toho, že dosud nenarozené dítě nemůže být v žádném případě jeho. Vzpamatuje se až po rozhovoru s jeho matkou, a to ho donutí se Carole omluvit a uznat, že ve skutečnosti žádného milence nemá.

4.3.2 Vedlejší role

Ve filmové adaptaci *Bílá Masajka* vystupuje ve vedlejších rolích zejména Elisabeth, která se stala kamarádkou hlavní hrdinky Corinne a dále páter Bernardo, místní duchovní. K dalším vedlejším postavám patří například Stefan, který vystupuje pouze na začátku filmu a Sarai, dcera Caroly a Lemaliana, která se objeví až v druhé polovině filmu. Níže jsou uvedeny podrobnější informace o těchto postavách, které ve filmu vystupují a jakými herci jsou ztvárněny.

Elisabeth

Roli Elisabeth ztvárnila německá herečka **Katja Flint**. Elisabeth je zrzavá běloška žijící v Maralal. V tomto městečku a jeho okolí je to jediná žijící žena europoidní rasy. Za manžela si vzala kikujského muže Mosese, který je mnohem civilizovanější než Lemalian. Vše, co patří Elisabeth, patří zároveň i jejímu muži. Pro bělošku žijící v Africe neexistuje žádná práce. Jediné, co Elisabeth může ve svém dosavadním životě dělat, je starat se o jejich dům a zahradu. Z důvodu nabídky lépe placené práce pro jejího muže odchází Elisabeth spolu s ním do Malindy, kde také nebude tak často sama jako v Maralal.

Páter Bernardo – Antonio (Nino) Prester

Páter Bernardo ve filmové adaptaci nahrazuje pátera Roberta a Giuliana. Ze začátku jde o velmi nepříjemného muže, který není vůči Carole nijak vstřícný. Nevěří, že to Carola

s životem v keňské buši myslí vážně. Naopak věří, že tady nedokáže dlouho zůstat a za pár dní odjede. Rovněž Carolu často upozorňuje na různá důležitá fakta. Například, že bílé svatební šaty, které si Carola chce obléct na svatbu, jsou pro Samburce symbolem čistoty a nevinnosti, ale také symbolem neštěstí v noci. Nabádá Carolu, aby z Maralal do Barsaloi jezdila raději o dvě hodiny delší cestou než tou kratší, která je mnohem hůře sjízdná a pro nezkušeného řidiče nebezpečná.

Stefan – Janek Rieke

Stefan je Carolin přítel, který s ní tráví čtrnáctidenní dovolenou v Keni. Při návštěvě města Mombasa si chce od neznámého člověka koupit balíček marihuany. Tento nápad se mu málem stane osudným. Naštěstí ho Carola donutí utéct a uniknout tak nepříjemnostem.

Stefan pozná, že po setkání s masajským válečníkem je s Carolou něco v nepořádku. Nelíbí se mu, jak se chová k tomuto neznámému Masajovi, kterého zná teprve jeden den a už se rozhodne zůstat v Keni a opustit ho. Stefan z toho důvodu podezřívá Carolu, že chce s tímto Masajem zůstat pouze z jediného důvodu, a to právě kvůli sexuálnímu uspokojení.

Lemalianova Mama – Helen Namaso Lenamarken

Lemalianova matka je drobná černošská žena z kmene Samburu. Má nakrátko ostříhané afro vlasy. Přes horní část těla má uvázaný červený šál, nohy jí zakrývá dlouhá sukně se vzorem. Kolem krku má zavěšeno spoustu ozdob. Neumí mluvit anglicky, proto se s Carolou domlouvá velice obtížně. Má na starost malou holčičku jménem **Saguna**, která ve filmu vystupuje pouze krátce, především při té příležitosti, když někdo potřebuje od Caroly pomoc a je tedy nutné ji zavolat.

Sarai – Maya Akinyi Spybey

První a jediná dcera Caroly a Lemaliana. Objevuje se až v druhé části filmové adaptace nejprve jako miminko a po poskočení v čase je znázorněna jako asi dvouletá holčička. Sarai má krátké černé kudrnaté vlasy. Její odstín kůže je poněkud světlejší, jelikož její matka Carola je europoidní rasy.

Další vedlejší postavy:

Ve filmové adaptaci knihy se objevuje mnoho dalších vedlejších postav, které jsou však méně významné. Vyskytuje se zde například postava **Mini-Chiefa**, který dohlíží na pořádek a objevuje se v souvislosti s umožněním pobytu Caroly v Keni. V případě delšího pobytu si Carola musela na jeho požadavek zřídit potvrzení od úřadů. V opačném případě by musela odejít, jelikož už není turistkou nebo rezidentkou a také ještě není provdána za Lemaliana. Mini-chief dále řeší Carolin nápad zřídit si v Barsaloi obchod s jídlem. Podsune jí jako pomocníka svého synovce Mikea, kterého musí přijmou, jinak by obchod nemohla otevřít, protože nemá licenci. Tímto způsobem ji vydírá. A osobou jménem **Mike** se dostáváme k další vedlejší postavě ve filmu. Jak už bylo zmíněno jedná se o synovce místního Mini-Chiefa, který vypomáhá Carole v obchodě. Mike je však líný chlapec, který si z obchodu bere bez dovolení pivo a kouří cigarety a v důsledku toho přestane pomáhat.

5. Komparace knižní předlohy a filmové adaptace

V závěrečné části této bakalářské práce se budeme věnovat základnímu srovnání filmové adaptace a knižní předlohy knihy *Bílá Masajka* od švýcarské spisovatelky Corinne Hofmann.

Komparace knižní předlohy a jeho filmového zpracování může odhalovat různě pojaté interpretace stejného díla. Často bez toho, aniž bychom si tuto skutečnost uvědomovali, provádíme při čtení jakéhokoli literárního díla určité porovnávání. Toto porovnávání se ubírá dvěma směry, a to do oblasti literární a do oblasti mimoliterární. V literárním směru porovnáváme právě čtené dílo s těmi literárními díly, která jsme přečetli již v minulosti. V mimoliterárním směru naopak činíme srovnání mezi čteným dílem a našimi dosavadními zkušenostmi, životními příběhy a skutečnostmi. Posuzujeme, zda je literární dílo možné a dostatečně věrohodné. Při tomto srovnání obvykle zvažuje, jaké hodnoty nám literární dílo přineslo do života a jakým způsobem nás obohatilo a rozvinulo. (Hrabák, 1976)

Foster (2017) uvádí soubor pravidel uplatnitelných při sledování filmové adaptace literárního díla. Vychází z toho, že film musí být stále filmem a je potřeba, aby také tak fungoval. Nemůžeme si vybírat, co ve filmu zůstane, a kterou část tvůrci úplně vymažou, či nějakým způsobem změní. V některých případech právě odchýlení se od knižní předlohy do filmu přineslo to nejlepší. Je důležité posuzovat tyto změny z hlediska toho, jak zapadají do úplného kontextu. Zároveň bychom měli svou mysl rozdělit na část, která si přenechá zážitek z literární předlohy, a na část, která bude naopak analyzovat její filmovou adaptaci.

Touto analýzou poukážeme na hlavní rozdíly mezi literárním a filmovým způsobem vyprávění, kdy u filmové adaptace literárního díla může dojít k významným odchylkám od literárního díla z důvodu časového omezení.

5.1 Hlavní rozdíly

V této kapitole budeme zmiňovat hlavní, a tedy i nejvíce důležité rozdíly mezi knižní předlohou a filmovou adaptací.

Ve filmovém zpracování knižní předlohy dochází ke zrychlení a zkrácení děje. Příběh se v tomto případě nemá možnost šířeji rozvinout. V knižní předloze je vynecháno spoustu podstatných událostí, které by určitě stály za zmínku. Z důvodu časového omezení filmové

adaptace, jsou však některé části vyskytující se v literární předloze přeskočeny nebo značně zjednodušeny. Významné změny jsou tedy provedeny v postupném sledu událostí, které si blíže upřesníme v podkapitole Komparace děje.

Dalším výrazným rozdílem mezi knihou a filmem je změna jmen týkající se hlavních rolí a u většiny rolí vedlejších. Tyto změny jsou blíže popsány níže v podkapitole Komparace postav.

5.2 Komparace postav

Už během prvních několika pár minutách sledování filmové adaptace *Bílá Masajka* si povšimneme výrazného rozdílu oproti knižní předloze, a to právě změny jmen, které se týká nejen hlavních postav, ale také většiny postav vedlejších.

Tabulka uvádí jména postav, která odpovídají knižní předloze, a jména postav, která jsou naopak užita ve filmové adaptaci:

Tabulka 1 – Komparace postav

Knižní předloha	Filmová adaptace
Corinne Hofmann	Carola Lehmann
Lketinga Leparmorijo	Lemalian Mamutelil
Napirai	Sarai
Marcus	Stefan
páter Giuliano a Roberto	páter Bernardo
Priscilla	X
James	X
Saguna	Saguna
Ursula, Jutta a Sofia	pouze Elisabeth

Hlavní hrdinka filmu *Bílá Masajka* se jmenuje Carola Lehmann a masajský válečník Lemalian Mamutelil, na rozdíl od knižní předlohy, kde jsou hlavní postavy pojmenovány jako Corinne Hofmann (skutečné jméno autorky knihy) a Lketinga Leparmorijo. Lketinga v knižní předloze je více zdrženlivý před jejich možným společným životem a nabádá Corinne ať za ním párkrát do roka přijede na dovolenou. Nechce, aby prodala svůj obchod ve Švýcarsku a

vzdávala se svého života. Lemalian má naproti tomu v této věci jasno a hned po jejich druhém setkání ji bere k sobě domů do Barsaloi.

Jejich dcera Napirai má též zcela odlišné jméno, ve filmu je pojmenována jako Sarai. Carolin bývalý přítel se ve filmu jmenuje Stefan, ale v knize najdeme jméno Marco. Objevuje se zde i páter Bernardo. V knižní předloze jsou však páteři dva, kteří se jmenují Roberto a Giuliano. V knize se můžeme setkat s ženskými postavami pocházející z Evropy se jmény Ursula, Jutta a Sofia. Ve filmu je však pouze jedna Evropanka, a to právě Elisabeth, která v tomto případě ve filmovém zpracování zastupuje bělošky uvedené v knize a je tak jediným názorným příkladem osoby bílé rasy žijící v africkém prostředí mimo italského pátera Bernarda.

Především na začátku knihy patřila k důležitým postavám černoška Priscilla, která se ve filmu neobjevuje ani pod jiným jménem. Tato část příběhu je ve filmovém zpracování zcela vynechána a Priscilla není žádnou jinou postavou nahrazena. Ve filmu nenajdeme ani Lketingova mladšího sourozence Jamese. Pouze jméno Lketingovi neteře Saguny zůstává nezměněno. Dívka se však mění ve starší slečnu, jelikož do role je obsazena starší herečka.

V knižní předloze se také objevuje mnohem více postav a na delší dobu, než tomu je u filmového zpracování. Kniha má větší prostor na seznámení nás s těmito vedlejšími postavami, které mnohdy nejsou nijak významné. Krátce se zde objevuje Corinnin bratr Erik s jeho přítelkyní Jelly. Ke konci přijíždí i Corinnina osmnáctiletá sestra Sabina se starším bratrem Markem. Zmínka je i o Williamovi, pomocníkovi v obchodě se suvenýry, a šestnáctileté chůvě starající se o malou Napirai. Dále slyšíme například o bývalém masajském válečníkovi Tomovi, o Lketingově příteli jménem Jomo nebo o další pomocnici v obchodě jménem Anna.

Do děje krátce vstupuje Corinnina matka, která se od filmového zpracování odlišuje tím, že s Corinne více souzní a chápe její počínání. Chce, aby její dcera našla své štěstí ať je to kdekoliv a s kýmkoliv.

5.3 Komparace děje

Postupný sled událostí filmové adaptace je urychlen a poměrně dost zkrácen. Kniha v délce tří set šestatřiceti stran je vměstnaná do filmu o délce sto třiceti dvou minut.

Při analýze knižní předlohy a filmové adaptace budeme pro lepší pochopení užívat jména hlavních i vedlejších postav, která se od sebe v obou případech odlišují, abychom poznali, zda mluvíme o postavách ve filmu, či v knize.

První viditelná změna ve sledu událostí se nachází v bodě, kdy Lemalian pozve Carolu a Stefana do místního klubu s názvem Bush-Baby-Disco hned po příjezdu z výletu do Mombasy, protože domorodci nemohou vstoupit do hotelového tanečního klubu. V knize Lketinga nevystoupí z autobusu, ale hned odjede. Corinne ho poté očekává několik večerů v Bush-Baby-Disco, kam by se mohl uchýlit, jelikož je toto místo přístupno nejen turistům, ale i místním domorodým lidem.

Velkým rozdílem je Lketingovo zatčení a pobyt v keňských vězeních, které se ve filmovém zpracování neuskuteční. Corinne ho spolu s Edym hledá ještě před jejím návratem do Švýcarska a je odhodlaná ho za každou cenu najít.

Marko v knize na Corinne pozná a pochopí, že se mezi nimi něco změnilo a je s tímto koncem dokonce smířený. Corinne se rozhodne zůstat v Keni, ale nejprve přece jen odletí spolu s Markem do Švýcarska a do Keni se vrací až po půl roce stráveném doma ve Švýcarsku za doprovodu svého bratra Erika a jeho přítelkyně Jelly, se kterou zde stráví čtrnáctidenní dovolenou. Oproti tomu ve filmu se Carola rozhodne na letišti a hned zůstává, domů se nevrací.

Carola v průběhu filmu navštíví Švýcarsko pouze jednou. Žádná návštěva z domova za ní nepřiletí. V knize za ní letí postupně všichni tři sourozenci. Již zmiňovaný bratr Erik s přítelkyní Jelly a dále starší bratr Mark a mladší sestra Sabina. Naopak Corinne odletí do svého rodného Švýcarska pětkrát, a to hned z několika důvodů. Prvním z nich je vypršení víza potřebného pro pobyt v Keni. Corinne si ho na úřadech opakovaně nechává prodlužovat. Druhým důvodem je prodej jejího dosavadního bytu, prodejny s oblečením a kabrioletu, který už nebude dále potřebovat. Dalším důvodem je pak malárie, kterou je nutno doléčit v přijatelnějším prostředí a následná návštěva s malou Napirai. Carola se nepotýká s problémy, které souvisejí s jejím zdravím. Corinne však opakovaně onemocní malárií a dále pak žloutenkou. Bude trpět i chudokrevností či podvýživou.

Výraznou změnou může být vynechaná část s Lketingovou přítelkyní Priscillou, se kterou jsme se v knize mohli setkat nejen v prvních pár kapitolách příběhu. Corinne si při návštěvě ve Švýcarsku dopisuje s Priscillou, a dokonce i s Lketingou si vymění dopisy. Po opětovném příjezdu do Keni na ni Lketinga čeká v hotelu a poté spolu bydlí nějakou dobu v domku u Priscilly. Ve filmu je tato část zcela vynechána.

V předchozí kapitole jsme zmínili nepřítomnost některých postav ve filmovém zpracování. Jde tady například o Němku Ursulu, která pomůže Lketingovi zařídit cestovní pas, aby Lketinga mohl letět za Corinne do Švýcarska. Dále uvádíme Evropanku jménem Jutta, která Corinne pomůže s nalezením Lketingy. Cestují spolu až do Maralal, kde jí také pomůže bývalý masajský válečník Tom. Ve filmovém zpracování Carola dlouhou cestu i hledání Lketingy podstupuje zcela sama a bez jakékoli pomoci.

Příběh pokračuje návratem do Mombasy a je doplněn mnoha dalšími do filmu nezařazenými zážitky a momenty, kdy se spolu Corinne s Lketingou pokouší žít. Vypuštěna je část knihy, kdy Lketinga náhle onemocní z „učarování“, které na něj podle slov místních obyvatel měla seslat právě Corinne z důvodu její bílé pleti.

V knižní předloze jsou také často popisovány útrpné cesty z Barsaloi do města Nairobi a zpátky. Všechny tyto cesty jsou podstupovány z důvodu vyřizování potřebných dokladů pro život v Keni. Jedná se například o již zmíněné prodlužování víza, doklady potřebné pro svatbu s keňským mužem, zřizování bankovního účtu a další. Corinne tedy mnohokrát žádá o prodloužení víza, které však není nekonečné. Aby mohla zůstat na delší dobu, je nutná svatba s Lketingou. Do doby, kdy bude nutné opustit tuto zemi, se jejich svatba nestihne uskutečnit z důvodu nedostatku potřebných dokladů, a proto Corinne musí opět odletět do Švýcarska. Carola nemusí řešit tolik obchůzek po úřadech. Vše lze zařídit příliš lehce bez zbytečného přejíždění hlavní hrdinky mezi městy.

Lketinga bývá často nepřítomen, když se Corinne vrací z delší cesty. Corinne se ho tak opakovaně vydává hledat. Tentokrát za pomoci Toma a Jamese. Najdou ho doma v Barsaloi, kde poté spolu oba začnou žít. Takové komplikace a časté cestování není ve filmovém zpracování zobrazeno. V rámci krátkého dvouhodinového filmu nejsou takové detaily uskutečnitelné.

Dále má Lketinga problém s Evropskou tradicí si vzít za manželku pouze jednu ženu. Rád by si vzal alespoň ještě jednu ženu ze svého kmene. To se však Corinne vůbec nelíbí. V případě svatby Lketingy a Corinne je nutné nechat se oddat na úřadě, jelikož keňské úřady neuznávají svatbu v buši. Naproti tomu se Lemalian s Carolou oddají pouze v buši a není nezbytné podstupovat obřad ještě na příslušném úřadě.

Další odchylka od knižní předlohy je doba strávená v nemocnici. Corinne tráví v nemocnici mnohem více času než Carola, která jakmile se dostane do nemocnice, porodí

malou Sarai. Corinne navštěvuje nemocnici vícekrát, a to z vícero důvodů. Jednou je to malárie, podvýživa či žloutenka a až poté porod miminka.

Ve filmu nenajdeme výrazné problémy s nově nakoupeným landroverem, který naopak v knize potřebuje podstoupit spoustu oprav, aby správně fungoval. Carola se nepotýká se zdoluhavým hledáním benzínu, prasklou hadičkou, zničenou řadící pákou a ani s častým převozem potravin z Maralal do jejího obchodu v Barsaloi. Přívoz potravin z města je ve filmu samozřejmý, a z toho důvodu zde není vícekrát ukázán. Carola v buši uvízne pouze jednou při převozu těhotné ženy do nemocnice. To se o Corinne tvrdit nedá. Naskytují se stále nové a nové nesnáze, které je nutno překonat. V knize je také zmínka o koupi druhého auta, což se ve filmu nestane a hlavní hrdinka vlastní po celou dobu pobytu v Keni pouze jedno a to samé auto.

Menší změna nastává při žádosti od kluka na výpomoc v obchodě o zaplacení posledního měsíce vykonané práce. Lketinga se brání, že kluk už peníze obdržel. Ten však nesouhlasí a hrozí, že si od něj u místního policisty vyžádá pět koz. Corinne ho z toho důvodu lehce uhodí. To však neměla dělat, protože jí začal vyhrožovat zabitím. Celý rozhovor našťestí zaslechl policista a provedl řádná opatření. Otec kluka má povinnost předat Corinne pět koz a jeho syn se nebude moci přiblížit k domu Corinne a Lketingy na více než sto padesát kroků. Ve filmovém zpracování tato situace proběhne jinak. Carola kluka jménem Mike vyhodí z obchodu z důvodu jeho užívání alkoholu v pracovní době, kouření a neplnění jeho pracovních povinností. Mike odejde a navštíví Carolu až v noci při pokusu o vraždu. Lemalian ji však zachrání a následující den probíhá rozehřešení. Mikeův otec musí zaplatit pět koz za napadení její osoby, ale Carola je též povinna zaplatit dvě kozy za Mikeovo propuštění z obchodu.

Ve filmovém zpracování také není zmínka o stavbě vlastní maňaty či o následném stěhování se do obchodu z důvodu lepších životních podmínek. Není zde zmíněn ani příjezd indických pracovníků a stavba školy pro místní děti. Přílišné odbočky od hlavní linie děje nejsou ve filmu možné realizovat.

Téměř na konci textu se Corinne s Lketingou stěhují do Mombasy a zřizují si obchod se suvenýry. Corinne tak dává Lketingovi poslední šanci na zlepšení jejich vztahu. Tato část je také přeskočena. Carola se rozhodne odjet už při pobytu v Barsaloi.

Na konci knihy Lketinga pustí Corinne domů i s Napirai jen pod podmínkou, že se obě vrátí zpátky k němu. Přitom jeho poslední věta zní: „Nevím, jestli tebe a Napirai ještě někdy uvidět!“ (Hofmann, 2015, s. 327) Pravděpodobně si tedy není jistý, že se Corinne opravdu vrátí.

Ve filmu je však Lemalian přesvědčený, že se Carola už vracet nehodlá. Zřejmě pochopil, že udělal mnoho chyb a Carola se s ním už necítí dobře tak, jako na začátku jejich vztahu.

5.3.1 Vynechané části knihy ve filmové adaptaci

V této podkapitole zdůrazňujeme a zpřehledňujeme části příběhu, které jsou ve filmovém zpracování vynechány. Údaje jsou zapsány tak, jak postupuje děj knihy za sebou.

Tabulka 2 – Vynechané části knihy ve filmové adaptaci

1. Do konce dovolené v Keni zbývá Corinne a Marcovi ještě několik dní.
2. Priscilla
3. Hledání Lketingy po keňských vězeních.
4. Odjezd Corinne po čtrnáctidenní dovolené do Švýcarska.
5. Dopisování prostřednictvím dopisů s Priscillou a Lketingou.
6. Čtrnáctidenní dovolená staršího bratra Erika a jeho přítelkyně Jelly.
7. Bydlení s Lketingou v příbytku u Priscilly.
8. Setkání s Ursulou a zařizování cestovního pasu pro Lketingu, aby mohl doletět do Švýcarska.
9. Další Corinnin odjezd do Švýcarska. Prodej obchodu, bytu a kabrioletu.
10. Cestování s Priscillou a návštěva její rodiny.
11. Setkání s Juttou, která Corinne pomůže podstoupit dlouhou cestu přes Mombasu, Nairobi, Nyahururu až do Maralal a najít Lketingu společně za pomoci Toma.
12. Návrat Corinne a Lketingy do Mombasy.
13. Corinne učí Lketingu číst a psát.
14. Lketingova nemoc z „učarování“.

15. Nutný odjezd na úřad do Nairobi z důvodu prodloužení víza na další 3 měsíce. Po návratu je Lketinga pryč.
16. Corinne se ho vydává hledat a za pomoci Jamese a Toma, který jí dopraví autem do Barsaloi ho najde.
17. Usmrcení kozy v buši a její následné snědení (Lketinga, jeho bratr a Corinna)
18. Časté návštěvy v maňatě.
19. Hledání landroveru a následná cesta do Mombasy pro více peněz.
20. Problémy s autobusem v podobě píchlé pneumatiky a přetrhnutého klínového řemene. Dále potíže s nákupem auta.
21. Pomoc od ředitele turistického hotelu a následný přepis majitele auta na úřadech a shánění benzínu.
22. Zobrazena náročná cesta autem buši a uvíznutí.
23. Opětovná cesta do Maralal z důvodu zařizování svatby.
24. Návštěva Sitedi a Lketingova bratra.
25. Návštěva Švýcarska. Přivezené dárky (deky, sukně pro mamu, kanga, panenka pro Sagunu, svatební dar zvonec na krávu a malé zvonečky pro kozy), nahrávka na kazeták.
26. Uvíznutí autobusu na cestě do Maralal a Lketingův příjezd naproti landroverem.
27. Pomoc Chiefa se zařizováním potřebných dokladů ke svatbě.
28. Starost na úřadě týkající se svatby (doprovází je Jomo) – oba musí umět mluvit stejnou řečí. Corinne potřebuje razítko z Nairobi a Lketinga dopis podepsaný chiefem, že ještě není ženatý s jinou ženou.
29. V případě malárie jede Corinne do nemocnice.
30. Ceremonie, ve které masajští válečníci přechází do další fáze jejich života.

31. James dojede na prázdniny.
32. Opětovná návštěva Švýcarska a doléčení se z malárie.
33. Problémy s nákupem letenky do Švýcarska z důvodu afrického účtu. Jako turistka by Corinne žádný účet mít neměla.
34. Svatba Erika a Jelly ve Švýcarsku.
35. Opětovné zařizování papírů v Nairobi z důvodu bydlení Corinne v Keni.
36. Stavba vlastní maňaty.
37. Vedení obchodu spolu s Annou.
38. Nákupy potravin v Maralal.
39. Časté uvíznutí v džungli – tentokrát v podobě nefungujících brzd.
40. Opětovné podezření na malárii → nemocnice ve Wambě → Corinna je v 5. měsíci těhotenství, chudokrevná → po deseti dnech propuštění.
41. Setkání s italskými turisty. Jedna Italka si šla odskočit do džungle, a přitom spadla do propasti a zabila se.
42. Záchrana dvou dětí z řeky.
43. Nákup nábytku.
44. Stěhování se do obchodu.
45. Další návštěva nemocnice. Corinne však ještě nerodí.
46. Corinne před porodem pobývá u Sofie (také je těhotná) doma, aby přibrala a dítě se nenarodilo podvyživené.
47. Odjezd Corinne a Sofie do porodnice ve Wambě, kde Corinne porodí dříve než Sofia.

48. Odjezd landroverem do Barsaloi. Nákup potravin a svezení dvou dalších válečnicků. Lketinga se rozhodne nerozvážně přejet přes tekutý písek. Následuje hádka.
49. Stěhování se do domku s dvěma místnostmi a záchodem. Najmutí dívky na výpomoc.
50. Kluk na výpomoc v obchodě a jeho žádost o zaplacení peněz za poslední měsíc práce. → konflikt
51. Corinne – žloutenka (6 týdnů v karanténě, ještě 3-4 měsíce dieta)
52. Koupě nového auta namísto landroveru.
53. Zotavení se ve Švýcarsku na 6 týdnů.
54. Stavba školy. Pracovníci pochází z Indie.
55. Pořádání tanečních zábav v obchodě.
56. Indové pomohou Corinne sehnat náhradní díly na spojku do auta.
57. Vypůjčení baterky do auta od anglického páru. Lketinga baterku nestihne vrátit včas.
58. Rozprodání majetku v Barsaloi a odjezd do Mombasy, kde si zřídí krámk se suvenýry.
59. Příjezd Corinnina staršího bratra Marka.
60. Příjezd Corinniny mladší sestry Sabiny.
61. Najmutí šestnáctileté chůvy a pomocníka Williama do obchodu. William začne krást peníze, aby se pomstil Lketingovi za to, jak se k němu chová.
62. Corinne vyhledává pomoc v marihuaně.

5.3.2 Provedené změny ve filmové adaptaci

Tato podkapitola se věnuje provedeným změnám, které jsou ve filmové adaptaci knihy *Bílá Masajka* nejpodstatnější.

Tabulka 3 – Změny ve filmové adaptaci

1. Carola a Stefan potkají Lemaliana až poslední den jejich čtrnáctidenní dovolené.
2. Carola nenastoupí do letadla odlétající do Švýcarska. Stefan odlétá sám.
3. Carola podstupuje cestu až do Maralal a hledání Lemaliana zcela sama bez pomoci jiné osoby. Deset dní na něj čeká u Elisabeth.
4. Carola s Lemalianem cestují pěšky až do Barsaloi.
5. Carola nesmí přihlížet zabití kozy a dívat se, jak muži jedí.
6. Místní obyvatelé Barsaloi se neumývají v řece, ale pouze v tůňkách s vodou.
7. Svatba Caroly a Lemaliana proběhne pouze v buši. Není potřeba úřední svatba. Se zařizováním svatby nejsou problémy.
8. Carola malárii léčí pouze v penzionu, kde se také plně vyléčí. Nejede do nemocnice. Malárie je její jediná prodělaná nemoc za pobytu v Keni.
9. Po nemoci návštěva imigračního úřadu s Lemalianem v obyčejném oblečení. Nutná je pouze jedna návštěva úřadu.
10. Carola najde landrover ke koupi příliš lehce bez žádných problémů.
11. Pneumatika landroveru je píchnuta pouze jednou. Dále s autem potíže nejsou.
12. Těhotenství Caroly probíhá téměř po celou dobu dobře. Jeden odlet do nemocnice a hned porodí dceru Sarai.
13. Carola vlastní obchod s jídlem pouze v Barsaloi. Diskotéky nepořádá.
14. Poslední cesta do Mombasy a otevření obchodu se suvenýry se nekoná. O úplném odjezdu se rozhodne už při pobytu v Barsaloi.

Závěr

Hlavním cílem bakalářské práce bylo srovnání filmové adaptace a knihy *Bílá Masajka* od švýcarské autorky Corinne Hofmann.

V první části práce jsme přiblížili vztah mezi literaturou a filmem, konkrétně mezi románem a filmem. Dále jsme se zaměřovali na vlastní filmovou adaptaci literárního díla.

V další části práce jsme popisovali knihu s názvem *Bílá Masajka*. Přiblížili jsme titul, hlavní téma a motiv, popsali popisované prostředí a charakterizovali hlavní i vedlejší postavy uvedené v knize. Dále jsme popsali jazykové prostředky nacházející se v textu knihy. Tuto podkapitolu jsme doplnili několika příklady. Pro často používaná cizí slova v textu jsme na konec bakalářské práce dodali Slovníček cizích slov.

Další část práce se zabývá filmovou adaptací knihy *Bílá Masajka*. Uvedli jsme režisérku tohoto filmu, popsali prostředí, ve kterém byl snímek natočen, a také herce obsazené do hlavních a vedlejších rolí.

Poslední část bakalářské práce nás seznamuje s komparací knižní předlohy a filmové adaptace. V této kapitole uvádíme hlavní rozdíly, které mohou nastat při adaptaci literárního díla. Dále srovnáváme postavy nacházející se v knize a filmu. Důležitou podkapitolou je Komparace děje, která nám poskytuje náhled do provedených změn, které jsou uskutečněné ve filmové adaptaci. Také jsou zde uvedené zcela vynechané části knižní předlohy, pro které nebyl ve filmovém zpracování dostatečný prostor pro jejich realizaci.

S ohledem na výše uvedené body se domníváme, že hlavního cíle této bakalářské práce bylo dosaženo. U filmového zpracování bylo zajímavé pozorovat značné změny od literární předlohy, ke kterým muselo dojít z důvodu přijatelné délky filmové adaptace. Přesto při pozorování filmu nejsme ochuzeni o příjemný kinematografický zážitek.

Slovníček cizích slov

bakšiš = spropitné, dobrovolná peněžní odměna, peněžitý dar nebo jiný dar k podplacení, úplatek (slovníkcestiny.cz)

district-chief = policejní náčelník oblasti (Hofmann, 2015, s. 94)

eintopf = jídlo (hustá polévka) připravované v jednom hrnci (slovníkcestiny.cz)

Enkai = Bůh (Hofmann, 2015, s. 111)

féra = převozní loď, trajekt (ABZ.cz: slovník cizích slov)

jambo = nazdar (Burda, 1980, s. 85)

lori = nákladní auto (Hofmann, 2015, s. 172)

mama = matka (Burda, 1980, s.139)

malaria = malárie (Burda, 1980, s. 138)

mandaci = kukuřičné placičky (Hofmann, 2015, s. 161)

mañata = chýše (Hofmann, 2015, s. 12)

matatu = pojízdný autobus (Hofmann, 2015, s. 18)

medicinman = lékař, kouzelník u primitivních kmenů (ABZ.cz: slovník cizích slov)

mini-chief = pomocník policie (Hofmann, 2015, s. 112)

miraa = stonky s lístky svázané do dvacetimetrových svazků (Hofmann, 2015, s. 72)

mzungu = Evropan, běloch (Burda, 1980, s.180)

nablind = bez pevného plánu, předběžné přípravy, zajištění, cíle, naslepo (slovníkcestiny.cz)

polepole = opatrně, pomalu, zvolna (Burda, 1980, s. 203)

rastaman = člověk vyznávající určitý životní styl, často mají dredy nebo rasta copánky (ABZ.cz: slovník cizích slov)

rungu = hole (Hofmann, 2015, s. 90)

ugali = hustá kaše z kukuřičné mouky (Burda, 1980, s. 251)

vehikl = vozidlo, obvykle zastaralé, nevalné úrovně (ABZ.cz: slovník cizích slov)

Seznam literatury

Knižní zdroje:

BURDA, Hynek a KROPÁČEK, Luboš. *Svahilsko-český a česko-svahilský kapesní slovník se stručným přehledem svahilské gramatiky*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1980.

DRVOTA, Mojmir a ZUSKA, Vlastimil. *Základní složky filmu*. [1. vyd.]. Praha: Národní filmový archiv, 1994. ISBN 8070040769.

FOSTER, Thomas C. *Jak číst film: cinefilův průvodce po světě pohyblivých obrázků*. Přeložil Lucie CHLUMSKÁ. Brno: Host, 2017. ISBN 978-80-7577-183-4.

HOFMANN, Corinne. *Bílá Masajka*. Vydání třetí. Přeložil Zuzana SCHNEIDEROVÁ. Praha: Euromedia Group, 2015. ISBN 978-80-87543-54-2.

HRABÁK, Josef. *Literární komparatistika*. Učebnice pro vysoké školy. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1976.

HRABÁK, Josef a KRČMOVÁ, Marie. *Poetika*. 2. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1977.

HUTCHEON, Linda. *Teória adaptácie*. Přeložil Simona NYITRAYOVÁ. Brno: Janáčkova akademie múzických umění v Brně, 2012. ISBN 978-80-7460-027-2.

MOCNÁ, Dagmar a PETERKA, Josef. *Encyklopedie literárních žánrů*. Praha: Paseka, 2004. ISBN 80-7185-669-X.

MONACO, James. *Jak číst film: svět filmů, médií a multimédií: umění, technologie, jazyk, dějiny, teorie*. Ilustroval David LINDROTH, přeložil Tomáš LIŠKA. Albatros Plus, 35. Praha: Albatros, 2004. ISBN 80-00-01410-6.

MRAVCOVÁ, Marie. *Literatura ve filmu*. Estetika div. a film. tvorby. Praha: Melantrich, 1990. ISBN 80-7023-062-2.

PAVERA, Libor a VŠETIČKA, František. *Lexikon literárních pojmů*. Olomouc: Nakladatelství Olomouc, 2002. ISBN 8071821241.

PETERKA, Josef. *Teorie literatury pro učitele*. 3. vyd. Jíloviště: Mercury Music & Entertainment, 2007. ISBN 978-80-239-9284-7.

PETRŮ, Eduard. *Úvod do studia literární vědy*. Olomouc: Rubico, 2000. ISBN 80-85839-44-X.

STANZEL, Franz K. *Typische Formen des Romans*. 6. Aufl. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1972. ISBN 3525332122.

Internetové zdroje:

adaptace. In: SCS.ABZ.cz: *slovník cizích slov* [online]. [cit. 2024-02-20]. Dostupné z: <https://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/adaptace>

Archiv filmů. In: *kviff.com* [online]. [cit. 2024-02-20]. Dostupné z: <https://www.kviff.com/cs/program/film/8/2319-bila-masajka>

bakšiš. In: *slovníkcestiny.cz* [online]. [cit. 2024-03-01]. Dostupné z: <https://www.slovníkcestiny.cz/heslo/bak%C5%A1i%C5%A1/0/223>

Databáze knih. In: *databazeknih.cz* [online]. [cit. 2024-02-26]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/serie/bila-masajka-5066>

eintopf. In: *slovníkcestiny.cz* [online]. [cit. 2024-03-07]. Dostupné z: <https://www.slovníkcestiny.cz/heslo/eintopf/0/5524>

féra. In: ABZ.cz: *slovník cizích slov* [online]. [cit. 2024-03-01]. Dostupné z: <https://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/fera>

Filmová databáze. In: *fdb.cz* [online]. [cit. 2024-02-20]. Dostupné z: <https://www.fdb.cz/film/bila-masajka-die-weisse-massai/41665>

medicinman. In: ABZ.cz: *slovník cizích slov* [online]. [cit. 2024-03-01]. Dostupné z: <https://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/medicinman>

nablind. In: *slovníkcestiny.cz* [online]. [cit. 2024-03-01]. Dostupné z: <https://www.slovníkcestiny.cz/heslo/nablind/0/11893>

PERIĆ, Nada. *Corinne Hofmanns „Die weiße Massai“ und die gleichnamige Verfilmung von Hermine Huntgeburth*. Osijek, 2013. Diplomová práce. Sveučilište J.J. Strossmayera u Osijeku Filozofski fakultet. Vedoucí práce izv.prof.dr.sc. Željko Uvanović. Dostupné z: <https://repositorij.unios.hr/islandora/object/ffos%3A1397/datastream/PDF/view>

rastaman. In: *ABZ.cz: slovník cizích slov* [online]. [cit. 2024-03-07]. Dostupné z: <https://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/rastaman>

vehíkl. In: *ABZ.cz: slovník cizích slov* [online]. [cit. 2024-03-01]. Dostupné z: <https://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/vehikl>

Filmografie:

Bílá Masajka [film]. Režie Hermine HUNTGEBURTH. Německo: Constantin Film, 2005.
Délka 131 min.